ऽंशः । स्तीर्णस्य बर्हिषः प्रतिपत्तिं विधत्ते अग्नाविति अभ्यादधाति प्रक्षिपति । उल्मुकस्यापि संसर्जनं विधत्ते पुनरिति ॥२४॥२॥४॥

अथ विधित्सिताया आग्रयणेष्टेर्मतभेदेन प्रयोजनं दर्शयंस्तावत्कहोलस्य (!) मतमुपन्यस्यति तदु इति । अयं व्रीहियवाद्योषध्यात्मको रसः । अस्य रसस्य कर्मणि षष्ठी इमं रसं देवेभ्यः प्रथमं हुत्वा अथानन्तरं हुतशिष्टमिममश्नाम भुनजामहै ॥१॥ केवलमनाशनेन (!) ता इमाः सर्वाः प्रजाः पराबभूवुः पराभूता अभवन् । I do not know how to explain the नोत् : all the mss. of the text give it ॥२॥ यज्ञेनैवेति निश्चित्य एषां मनुष्यादीनां यत्कल्पं कल्पनीयं सम्पाद्यमास तत् [अ]कल्पयन् । न केवलं देवा एव ऋषयोऽप्येवमेवाकल्पयन् ॥३॥ आजिरभिगन्तव्यावधिभूतः पदार्थः तमजामहै धावाम ॥४॥ पुराणानां पुरातनानां व्रीहीणां सम्बन्धिनं तं वैश्वदेवं चरुं कुर्यात् । नेत् क्षत्रियजातेरुपरि वैश्यजातिं तत्समत्वेनारोहयाणि आरूढां करवाणि ॥७॥ अथ तस्यामेवाग्रयणेष्टौ तृतीयं द्यावापृथिव्यं हविर्विधातुमाह तऽउ इति । नवधान्यरूपं हविरनयोर्द्यावापृथिव्योः रसः । तस्य इयं भूमिरेव कपालम् ॥८॥ सर्वेषु यागेषु स्विष्टकृद्यागोऽन्वाभक्तोऽनुप्राप्तोऽस्ति शेषात्स्विष्टकृतेऽवद्यतीतीष्टशिष्टप्रतिपत्तित्वेन तस्य विहितत्वात् अत्रैककपालं पुरोडाशं सर्वहुतमेव जुहोति हविरन्तरवन्नाग्ने (?) ऽग्नये ना[व]द्यति अतोऽस्यैककपालस्य स्विष्टकृद्यागाभावात्सैव परिचक्षा निन्दा । दोषान्तरमप्याह उतो हुत इति अपि च अग्नौ हुतः सन्नेककपालः पुरोडाशो यदि पर्यावर्तेत ॥९॥ तत्र विषये आहुर्ब्रह्मवादिनः कथयन्ति अयमेककपालः पर्यावृत्तोऽभूत् तेन पर्यावर्तनेन राष्ट्रमेव पर्यावृत्तं मोहिष्यति मूढं भविष्यतीति । आहवनीयो हि सर्वाहुतीनामाधारभूतः तत्प्राप्तेः पूर्वं पर्यावर्तने दोषः तदुत्तरकालं तु अपि दश कृत्वो दशवारं पर्यावर्तेत तत्रादरो नैव कर्तव्यः देवतोद्देशेन हविषश्चोदितद्वारे (? धारे Cod.) प्रक्षिप्तत्वात् । तस्मात्स्विष्टकृद्यागाभावकृतैव निन्दा परिशिष्यते तत्परिहाराय पक्षान्तरमाह यदीति यदि चान्ये शाखिनो वदन्ति को नाम तदुक्तदोषसंधानं कर्तुमुपेयादुपगच्छेत् अतो दोषसहित एककपालपक्षः परित्यज्यः किं तर्हि द्यावापृथिव्यस्य यागस्य द्रव्यम् तदाह तस्मादिति यदेतद्ध्रुवास्थमाज्यं (? दुवाज्यस्थमाज्यं Cod.) सर्वयज्ञसाधारणं तस्यैव सकाशादादाय द्यावापृथिव्यौ यजेत । आज्यस्य द्रवत्वरूपयोगात्प्रत्यक्षरसत्वम् व्रीहियवादेस्तु धान्यस्य काठिन्यपरोक्षत्वम् । मेधेनेति सारभूतेनेत्यर्थः ॥१०॥ आलिशन्त अभक्षयन् लिश अल्पीयोभावे इत्ययं धातुरत्र तृणादेरल्पीभवनहेतौ भक्षणे वर्तते ॥११॥ किल्विषं रोगनिदानं पापम् ॥१२॥ अग्रियमिवेति अग्रे भवमग्रियम् अग्राद्घच्छौ चेति (अघाघ्रको वेति Cod.) । ईजानानीजानयोराग्रयणविषयां व्यवस्थां दर्शयति स यदिति यदि स यजमानः ईजानः सोमयागेनेष्टवान्स्यात् केवलं हविर्यज्ञयाजी सन्दर्शपूर्णमासाभ्यामेव यजेत अथानन्तरमेव एतेनाग्रयणेन यजेत न प्रागित्यर्थः [दर्शपूर्णमासायागपक्षे तु to add?] किं तर्हि तदा कुर्यादिति तदाह यद्यु इति यदि तु दर्शपूर्णमासादिभिरनीजानोऽनिष्टवान्स्यात् तदा स यजमानः चातुष्प्राश्यं चतुर्भिर्ब्राह्मणैः प्राशितव्यमोदनमन्नं दक्षिणाग्नौ पक्त्वा ब्राह्मणेभ्यो दद्यात् (दक्वा Cod.) ब्राह्मणाश्च तं भुञ्जीरन् ॥१३॥ ब्राह्मणभोजनस्यापि यागोत्पादकत्वमुपपादयति द्वया वा इति । तत्तथा सति यथा